

ВИДА ДАВИДОВИЋ

МАЛИ РАТОВИ И КАБИНЕ ЗАРЕ

**НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА (РЕПУБЛИКА СРПСКА, БиХ) И
СТЕРИЈИНО ПОЗОРЈЕ НОВИ САД**

ПОНЕДЕЉАК, 27. МАЈ

VIDA DAVIDOVIĆ

LITTLE WARS AND THE CABINS IN ZARA

**NATIONAL THEATER OF THE REPUBLIKA
SRPSKA BANJA LUKA (BOSNIA AND HERZEGOVINA,
THE REPUBLIKA SRPSKA) AND
THE STERIJINO POZORJE (SERBIA)**

MONDAY, 27TH MAY

Режија: ИВИЦА БУЉАН
Драматургија: РОБЕРТ ВАЛТЛ
Сценографија: АЛЕКСАНДАР ДЕНИЋ
Костимографија: АНА САВИЋ ГЕЦАН
Музика: ПЕТАР БИЛБИЈА
Дизајн светла: СОНДА ТРИНАЈСТ
Видео: ТОНИ СОПРАНО МЕНЕГЛЕЈТЕ
Лекторка: НАТАША КЕЦМАН

Direction: IVICA BULJAN
Dramaturge: ROBERT WALT
Stage movement: ALEKSANDAR DENIĆ
Costume design: ANA SAVIĆ GECAN
Music: PETAR BILBIJA
Light design: SONDA TRINAJST
Video design: TONI SOPRANO MENEGLEJTE
Stage speech: NATAŠA KECMAN

Улоге

Cast

Лица из прошлости:

Мала – лијепа као из бајке: АНЂЕЛА ТАСИЋ
Мама – у пролазу, али не баш: НИКОЛИНА ФРИГАНОВИЋ
Брат – који је сродна душа: СЕНАД МИЛАНОВИЋ
Непожељна – најбоља другарица, изгнаница као што јој име
каже: НАТАША ПЕРИЋ
Мушкарац – који је ту да вријеме брже прође: АНАНДО ЧЕНИЋ

The Past:

Baby – as pretty as a picture: ANĐELA TASIĆ
Mom – passing by, but not quite: NIKOLINA FRIGANOVIĆ
Brother – soulmate: SENAD MILANOVIĆ
Unwanted – the best friend, unwelcomed:
NATAŠA PERIĆ
Man – here to pass the time: ANANDO ČENIĆ

Лица из садашњости:

Мала – друга мала, плеше као из бајке: АНЂЕЛА РАКОЧЕВИЋ
Мама – која је мала из прве приче: НАТАША ИВАНЧЕВИЋ
Други – који је сродна душа: ЖЕЉКО ЕРКИЋ
Рекси – најбољи друг, анорексија: МИЛОШ ДРЉАЧА
Мушкарац – који је ту да вријеме брже прође: МИЛОШ ЋЕБИЋ

The Present:

Baby – another baby, dancing like a star: ANĐELA RAKOČEVIĆ
Mom – the Baby from the Past: NATAŠA IVANČEVIĆ
The Other – soulmate: ŽELJKO ERKIĆ
Rexy – the best friend, anorexic: MILOŠ DRLJAČA
The Man – here to pass the time: MILOŠ ČEBIĆ

Представа траје 1 сат и 30 минута.

The play is 1 hour and 30 minutes long.

СПИСАТЕЉИЦА

Између двадесет друге и двадесет шесте године дешава се коперникански обрт у глави једне дјевојке. Ову драму сам писала када сам имала двадесет две године, сада имам двадесет шест. Да ли сам је прерасла? Нисам и нећу, као што вјерујем да нико у публици није прерастао тај рат, једнако и онај унутрашњи и онај спољашњи. И даље ме прогањају слике и асоцијације. Магла, кућа изван града, сијено, крв и сновиђења. Моменти кад сам први пут открила да ми се тијело промијенило. Сваки моменат у мом животу кад сам се расплакала у кабинама „Заре“. Сваки моменат у мом животу кад сам гледала другарице како плачу у тим истим кабинама.

Јесте, данас имам двадесет шест година и трансгенерацијска траума ме мање жуља. Можда као друштво нисмо пребољели фронтоне, можда као жене нисмо пребољеле обрине, али чини ми се да је мени ова драма понудила нешто што се надам да ће и вама. Јер, кроз слике и ријечи може да се крвари и да се поново роди. Ова драма је могућност васкрсења за све које прогањају духови прошлости и за све који воде невидљиве фронтоне пред огледалима. Написала сам је за своју породицу, коју сам имала прилику да упознам, јер је преживјела. Написала сам је и за ону коју нисам имала прилику да упознам, јер је страдала на фронтонима, којим више нико не памти име, прије него што сам се родила. Написала сам је, наравно, и за себе, с надом да ћу једном опротити себи ратове које сам бирала и који су ми били наметнути.

Моја мама и жене у мојој породици и даље излазе на фронтоне својих сјећања. Ја и даље излазим сваки дан на фронтоне пред недобронамјерне мушке погледе. Само, нешто се промијенило – ова драма је помогла и мени и мојој породици и пријатељима да своја сјећања боље носимо и на то сам најпоноснија. То је драма која је написана за мене, за моју маму, за маме, кћерке, за Ивицу Буљана и за све људе који су на њој радили. Надам се да су сви они прошли бар мало зацјељења уз њу. Надам се, наравно, да ћете и ви осјетити бар мало утјешне газе на траумама својих тијела и земаља. Јер, ова драма је, наравно, написана и за вас, ма колико година имали.

Вида Давидовић (Источно Сарајево, 1998)

Драмска списатељица и сценаристкиња рођена у Источном Сарајеву. Ауторка је комада *Бруклин и маичке у конџејнерима*, *Прославе* и *Црна овца*. Сценаристкиња филмова *Маџура*, *Ребра*, *Беле раге* и *Срце* у режији Гвоздена Илића и филма *У раменима* у режији Таре Гајовић. Лауреаткиња је конкурса Стеријиног позорја за оригинални домаћи драмски текст за 2021/22. годину са комадом *Мали рашови и кабине Заре*. Њене драме изводе се у Србији и Босни и Херцеговини. Претежно је интересују теме односа жене према телесности, одрастању и трауми. *Мучнина: о неограсћању* је њен први роман. Живи и ради у Београду.

РЕДИТЕЉ

Потребно је имати одређену врсту искуства да се препознају вриједности овог текста, а и вриједности су можда неки старински израз. Зашто би се нешто врједновало у умјетности, ако не њена отвореност и рашивеност? Овај текст микса два времена и приче о двије дјевојке, оне се обје зову Мала и имају мајке у два различита времена. Мала из прошлог времена, која нестаје, преко своје Мале продужила је тај генерацијски слијед до данас.

Још један дио представе догађа се 90-их година прошлог вијека, док је други дио представе смјештен у период након рата. Мислим да ће ова представа за многе имати терапеутски учинак, јер се ти мали ратови који су се догађали и који се и данас догађају, ако рат схватимо дословно, или метафорички ако се ради о породици, одједном посматрају из визуре жене која има потпуно другачија питања од ових, увјетно речено ратничких, владајућих. У комаду нема праве очинске фигуре, иако је комад смјештен у патријархалну средину у којој мушки поглед дефинише политику, културу, спорт, науку и свакодневни живот. Основна питања су улазак у зрело доба. Можда се чини чудно али у овом тексту су важне теме: изостајање или добијање мен-

струације, зачетак, одлука о професионалном избору, одлука о напуштању партнера. То су све свакодневне теме које немају приступ у тзв. високу умјетност и у јавни живот. Да не говоримо о теми анорексије која је овдје третирана на један сувремен начин као феномен који данас погађа пуно људи у свијету.

Ивица Буљан (Сињ, 1965)

Дипломирао је француски језик и компаративну књижевност на Уни-верзитету у Загребу. Радио је као позоришни критичар, а режира од 1995. када је у Љубљани инсценирао *Име на врху језика* Паскала Кињара. Постављао је текстове Цветајеве, Пазолинија, Хенрија Милера, Валсера, Елфриде Јелинек, Крлеже, Гилберта, Киша, те савремених аутора Шоваговића, Иване Сајко, Месарића, Дубравке Угрешић, Каракаша, Оље Савичевић-Иванчевић, Војновића, Тене Штивичић. Режирао је у Словенији, САД, Немачкој, Француској, Италији, Мађарској, Португалу, Белгији, Русији, Црној Гори, Обали Слоноваче и Србији.

Био је управник Дrame Хрватског народног казалишта у Сплиту од 1998. до 2001. Саоснивач је Мини театра у Љубљани и Фестивала светског казалишта у Загребу. Добитник је више Борштникових награда, Стеријине награде, Вјесникове награде „Дубравко Дујшин“, награда „Бранко Гавела“, „Петар Бречић“, медаље града Хаване као и највишег признања Републике Словеније на подручју уметности, награде „Прешернове закладе“. Носилац је Одликовања витеза реда уметности и књижевности Владе Републике Француске. Од 2014. до 2022. био је управник Дrame Хрватског народног казалишта у Загребу.

КРИТИКА

КРАЈ МИТСКОГ И ДОЧЕК АРМАГЕДОНА

Тотални рат је свуда око нас, и ми смо у њему. Није то само онај између држава, нуклеарних сила и цивилизација, већ је и онај у оквиру нашег микрокосмоса – свакодневни однос према друштву, његовим структурама и појавама. Појединац рат води на свим фронтovima и то преваходно за економско-техничку рационализацију живота. Управо такву рационализацију нам диктирају капиталистички центри моћи, управљачи из таме, који само својом сијенком демонстрирају моћ, што је основни принцип не само у политици већ и у свакодневном животу.

Премијера у кишном граду који је већ и тада, почетком марта, мирисао на рано расцвјетале лобелије и покошену траву, била је масовно пропраћена изненађујуће старијом публиком. Први утисак, без размишљања и деконструисања ликова, јесте да је Бургтеатар дошао у Бањалуку, или је ипак, када у цјелини сагледате представу, Босна дошла у европска позоришта. Европа данас, преплављена самоуништењем и nihilизмом, неограничено перпетуира *Годoa* или *Данџонову смрт*, нешто што је код нас давно превазиђено, осим за еврофиле који чекају интегрисање. Али оно што никад неће бити плусквамперфекат на подручју на којем опстаје Република Српска јесте трансгенерацијска траума коју осјећамо тако прецизно и јасно, као да и није прешла са потоње генерације на нас. Управо о томе размишља млада Вида Давидовић која у представу ситуира двије сцене – рата у Босни и рата у кабини Заре.

Наши народи су доживјели сумрак утопије, па самим тим пуним плућима живе тријумф неолибералне дистопије у сваком њеном појавном облику. Међутим, када сведемо на лични ниво и са стране ставимо патриотизам и осјећај припадања, видимо да је рат деведесетих на најсвирепији начин растурио породице, и то не само „мјешовите“.

Давидовићева се враћа у прошлост и присјећа оних толико пута виђених сцена одласка у рат мушке главе (Сенад Милановић) и вапаја сестре (Анђела Тасић) и мајке (Николина Фригановић). Брат и син, као једина мушка појава у овом чину, самовољно одлази у рат знајући за шта се бори, увијек контекстуализирајући овај рат са Другим свјетским ратом. Уцвелена мајка на једвите јаде пушта сина низ воду, а сестра свакодневно очекује повратак брата, своје сродне душе чији однос касније прерасте у латентни инцест. Бол сестре за братом је неограничена. Њихову конекцију додатно оснажује тренутак када на њеној хаљини која је требало да буде цвјетна, изникну руже крви што може да буде јасна повезаност са догађајима на бојишту и касније погибијом њеног брата.

У ратној бурлески неизоставни су директни продори капитализма и свега шта он са собом доноси – ратно профитерство и криминал. Евидентна је критика актуелне власти кроз позадину на позорници која представља Марлборо цигарете на којима пише – „Пушење убија“ на свим бхс језицима. Послије извјесног периода, након што је рат одмицао и породица се трансформисала, мајка која је била бијесна на рат, нарочито одлазак сина на ратиште, огрнула је бунду од нерца и у руке узела пушку, па заједно са локалним моћником (Анандо Ченић) нанишанила, претпоставља се, све оне који су остали до коже голи у ратним збивањима. Она је нескривено продавала своју кћерку њему како би купила бољи и сигурнији живот, јер не жели мајка да се њена кућа спаљује као што су то чинили онима (Наташа Перић) који нису били наклоњени великом Њему.

Сви су они жељели да помиришу мирно море и тује, да угазе у пјешчану прашину приморја јер тамо за њих рат престаје, судбине се испреплићу у нирвани.

(...) Отац ни у ком сегменту представе није примијећен нити споменут. Његово присуство уз одсуство је јаче од било које приказане сцене. Ауторка је, можда описујући свој живот без оца, показала колико је неопходан ауторитет, не само у породици него и у друштву. Без тог ауторитета слобода не постоји, уз сву слободу ништа није дозвољено. Сваки потез савременог друштва доказује онај типичан метод Прокруста који је навлачио и сјекао људима ноге како би се уклопили у његов кревет. Тај Прокруст је данас капитализам, истина позни, али као да све више подсјећа на феудализам кроз рапидно технолошко ропство.

Срђан Радановић (Ојсеј, 29. март 2024)

У Босни Едип и даље живи

(...) Представа *Мали рајтови и кабине Заре* кроз четрнаест призора – а сваки се отвара тим универзалним кључем: „...некада давно, иза седам гора и седам мора...“, води нас управо кроз све те наше мале ратове које свакодневно водимо, а за нас их, на позорници, воде јунаци драме, настоје нас суочити са поразима и побједама, које је често тако тешко разликовати, и побједи и порази често су тек замке које прекасно препознајемо, уловљени и ухваћени не схваћамо да смо ловина, а не ловци – но без обзира на све не предајемо се, настојимо побиједити и Друге и Себе. Јер, како нас поучава списатељица: „Ова драма је могућност васкрсења за све које прогањају духови прошлости и за све оне који воде невидљиве фронтове пред огледалима. Написала сам је за своју породицу, коју сам имала прилику да упознам, јер је преживјела. Написала сам је и за ону коју нисам имала прилику да упознам, јер је страдала на фронтови-

ма, којим више нико не памти име, прије него што сам се родила. Написала сам је, наравно, и за себе, с надом да ћу једном опростити себи ратове које сам бирала и који су ми били наметнути...”

Два сегмента представе, два временска тунела кроз која нас воде антијунаци, лица из прошлости и лица из садашњости, како их сама ауторица назива, носи врло добро склопљен глумачки ансамбл – стара гарда и практично још студенти. Мала, средишњи лик, било из прошлости или садашњости, рола је што је носе студентике четврте године Глуме у класи професора Жељка Митровића: Анђела Тасић, „лијепа као из бајке”, она долази из прошлости, и Анђела Ракочевић, која „плеше као из бајке”, она репрезентира садашњост – на њима, добрим дијелом, почива све што се збива на позорници, око њих се воде ти неки њихови, али и наши „мали ратови”, уз њих ту су и студенти Милош Ђебић, са исте класе, али и Милош Дрљача, студент друге године Глуме у класи професорице Елене Костић Трепетове. Улоге двије Мамае, некад и сад, тумаче Николина Фригановић и Наташа Иванчевић, у том тиму врских глумаца и глумица НПРС-а такођер су Сенад Милановић као Брат, Наташа Периф, Непожелна, Анандо Ченић и Жељко Еркић. Сурадња оба дијела ансамбла функционира примјерно, Ивица Буљан зна како умирити и уобличити тај разнородни жамор гласова, али и препознати врло различите приступе у третману покрета, тијела и довести их до тачке да дјелују као складна цјелина.

Често он прибјегава врло наглашеном музичком покривању читавих призора или фрагмената представе, прераде су то или дораде хитова стране или домаће гласбене сцене, млађа позоришна публи-

ка свакако ће му на томе бити захвална. Но, притом се неминовно губи оно највредније на чему почива читава градбена конструкција комада: његов врло изражен, али и врло вјешто у причу уткан поетски траг којим ходе антихероји Вида Давидовић, а да при том нима-ло не прекривају све друге вриједности тог врло добро „скројеног” драмског рукописа пониклог негдје у сновитим предјелима бајке, премрежене зачудним ефектима апсурда, упадима грубе и сурове стварности у којој, као и ликови на сцени, и сами живимо.

Рекао би драматург Роберт Валтл: „У *Малим рајтовима и кабинама Заре* Вида Давидовић суочава се с исконским питањем задаће драме: драма је изоштрено око будности и пророчанства лишеног месијанског морализирања”. А о тој спони са ратом, о тој копчи која веже вријеме бајке и вријеме испред или иза обзора бајке, ови-сно гдје се налазимо у даном тренутку, Вида Давидовић, у једном разговору уочи праизведбе, рећи ће: „Поанта је да се рат никада није завршио јер проблеми који су иза њега остали у друштву нису зацијељени тако да се може кренути даље. Едип није прогнан из Тебе, у Босни Едип и даље живи. Тај хибрис није потпуно завршен и док год се не успије затворити тај својеврсни антички циклус, не могу се завршити ни све пошасте које из тога произлазе на овом свијету. Није стављена тачка на крвопролиће...”

Младен Бићанић (*Ослобођење*, 20. март 2024)

WRITER

VIDA DAVIDOVIĆ (EAST SARAJEVO, 1998)

A dramatist and screenwriter born in East Sarajevo. She wrote plays *Brooklyn and Cats in Dumpsters*, *Celebrations*, and *Black Sheep*. She has also worked as a screenwriter for the films *Graduation*, *Ribs*, *Daisy*, and *Heart*, directed by Gvozden Ilić, and *On Shoulders*, directed by Tara Gajović. She is the laureate of the Sterijino Pozorje competition for original domestic dramatic texts for 2021/22 with her play *Little Wars and the Cabins in Zara*. Her dramas are performed in Serbia and Bosnia and Herzegovina. She is primarily interested in themes related to women's relationships with their bodies, growing up, and trauma. *Nausea: On Not Growing Up* is her first novel. She lives and works in Belgrade.

DIRECTOR

IVICA BULJAN (SINJ, 1965)

Graduated in French Language and Comparative Literature from the University of Zagreb. He worked as a theatre critic. His theatre directing career began in 1995 when he staged Pascal Quignard's *The Name on the Tip of the Tongue* in Ljubljana. He staged productions based on texts by Tsvetaeva, Pasolini, Müller, Walser, Jelinek, Krleža, Guibert, and Kiš,

as well as contemporary authors like Šovagović, Sajko, Mesarić, Ugrešić, Karakaš, Savičević-Ivančević, Vojnović, and Štivičić. He has directed in Slovenia, the USA, Germany, France, Italy, Hungary, Portugal, Belgium, Russia, Montenegro, Ivory Coast, and Serbia.

He was the director of Drama at the Croatian National Theatre of Split from 1998 to 2001. He co-founded the Mini Theatre in Ljubljana and the World Theatre Festival in Zagreb. He is a multiple-time winner of the Borštnik Award, the Sterijino Pozorje Award, the Vjesnik Award, the Dubravko Dujšin Award, the Branko Gavella Award, the Petar Brečić Award, the City of Havana Award, as well as the highest accolade of the Republic of Slovenia in the field of art, the Prešern Foundation Award for performing arts. He holds the Order of Arts and Letters of the French Republic. He was the Director of Drama at the Croatian National Theatre in Zagreb from 2014 to 2022.

REVIEWS

THE END OF THE MYTH AND THE BEGINNING OF THE ARMAGEDDON

Total war is all around us, and we are part of it. It is not just the one between states, nuclear powers, and civilizations, but also the one within our microcosm – everyday interactions with society, its structures, and phenomena. The individual wages war on all fronts, particularly for the economic-technical rationalization of life. Such rationalization is dictated to us by the capitalist centers of power, the managers from the shadows, who demonstrate their power solely through their shadow, which is the basic principle not only in politics but also in everyday life.

The premiere in the rainy city, which already in early March smelled of early blooming lobelias and mown grass, was massively attended by surprisingly older audiences. The initial impression, without analyzing and deconstructing the characters, is that the Burgtheater came to Banja Luka, or perhaps, when you consider the performance as a whole, Bosnia came to European theaters. Europe today, flooded with self-destruction and nihilism, perpetuates endlessly *Waiting for Godot* or *Danton's Death*, something that has long been surpassed for us, except for the Europhiles awaiting integration. But what will never be past per-

fect in the area where the Republic of Srpska persists is the transgenerational trauma that we feel so precisely and clearly, as if it has not passed from the previous generation to us. This is precisely what the young Vida Davidović reflects on, situating two scenes in the performance – the war in Bosnia and the war in the cabins in Zara.

Our people have experienced the twilight of utopia, and thus, with full lungs, they live the triumph of neoliberal dystopia in every manifestation. However, when we reduce it to a personal level and put aside patriotism and the sense of belonging, we see that the wars of the nineties tore families apart in the cruelest way, not just “mixed” ones.

Davidović returns to the past and recalls those scenes seen so many times of men heading off to war (Senad Milanović) and the cries of sisters (Anđela Tasić) and mothers (Nikolina Friganović). The brother and son as the only male presence in this act voluntarily go to war knowing what they are fighting for, always contextualizing this war with the Second World War. The grieving mother, with tear-filled eyes, watches her son go off to war, while the sister awaits her brother's return daily, their relationship later turning into latent incest. The sister's pain for her brother is limitless. Their connection is further strengthened by the moment when on her dress, which was supposed to be floral, roses of blood emerge, which can be a clear connection to the events on the battlefield and later to her brother's death.

In the war burlesque, capitalism's direct intrusions and everything it brings

with it are unavoidable – war profiteering and crime. The criticism of the current authorities is evident through the backdrop on the stage representing Marlboro cigarettes with the inscription - “Smoking Kills” in all BCS languages. After a certain period, as the war receded and the family transformed, the mother, who was furious at the war, especially her son's departure to the battlefield, donned a mink coat and took a gun in her hands, along with a local power figure (Anando Čenić), presumably targeting all those who were left naked in the war events. She unabashedly sold her daughter to him to buy a better and safer life because the mother did not want her house to burn like those (Nataša Perić) who were not inclined to the Great One.

They all wanted to smell the peaceful sea and foreign lands, to walk on the sandy dust of the coast because there the war ends for them, and destinies intertwine in nirvana.

(...) The father is neither noticed nor mentioned in any segment of the performance. His presence alongside his absence is stronger than any scene shown. Perhaps the author, describing her life without a father, showed how necessary authority is, not only in the family but also in society. Without that authority, freedom does not exist, with all freedom nothing is allowed. Every move of modern society proves the typical Procrustean method that stretching and cutting people's legs to fit into their bed. Today's Procrustes is capitalism, admittedly late, but increasingly reminiscent of feudalism through rapid technological enslavement.

Srđan Radanović (*Opseg*, 29th March 2024)

IN BOSNIA, OEDIPUS IS STILL ALIVE

The play *Small Wars and Cabins in Zara* includes fourteen scenes – each starting with the universal key phrase “...once upon a time, in a land far, far away” – and takes us precisely through all those little wars we wage daily. On stage, the heroes of the drama strive to confront us with defeats and victories, which are often so hard to distinguish. Victories and defeats are often just traps that we recognize too late; trapped and caught, we fail to realize that we are the prey, not the hunters. But regardless, we do not give up; we strive to overcome both Others and Ourselves. As the playwright teaches us: “This drama is a possibility of

resurrection for all haunted by ghosts of the past and for all those who lead invisible fronts in front of mirrors. I wrote it for my family, whom I had the opportunity to meet because they survived. I wrote it also for those I did not have the opportunity to meet because they suffered on fronts no one remembers anymore before I was even born. Of course, I wrote it for myself, hoping that one day I will forgive myself for the wars I chose and those imposed on me..."

The two segments of the play, two temporal tunnels through which the antiheroes lead us - faces from the past and faces from the present, as the author herself calls them - are accompanied by a very well-put-together ensemble of actors. The central character, whether from the past or present, is played by acting students under the guidance of Professor Željko Mitrović: Anđela Tasić, "as pretty as a picture," representing the past, and Anđela Rakočević, "dancing like a star," representing the present. Much of what happens on stage revolves around them, with their classmates Miloš Čebić and Miloš Drljača also contributing. Roles of the two Moms, past and present, are portrayed by Nikolina Friganović and Nataša Ivančević, alongside accomplished actors of the National Theater of the Republika Srpska such as Senad Milanović as Brother, Nataša Perić as Unwanted, Anando Čenić, and Željko Erkić. The collaboration of both parts of the ensemble works excellently, with Ivica Buljan skillfully managing the diverse voices' clamor and recognizing very different approaches to movement, bringing them to a point where they act as a harmonious whole.

Often, the director resorts to heavily emphasized musical covering of entire scenes or fragments of the play, rearranging or adapting hits from the foreign or domestic music scene. Young theater audiences will surely appreciate this. However, in doing so, the most valuable aspect of the whole construction of the piece is inevitably lost: its highly expressed, yet skillfully woven poetic trace, through which the antiheroes, like Vida Davidović, navigate, without overshadowing all other values of this well-crafted dramatic manuscript, sprung somewhere in the dreamy realms of fairy tales, interwoven with strange effects of absurdity, intrusions of rough and harsh reality in which, like the characters on stage, we also live.

The dramaturge Robert Walzl says: "In this play, Vida Davidović confronts herself with the fundamental question posed by drama: drama is sharpened around wakefulness and prophecy devoid of messianic moralizing." And regarding this connection with war, this link that ties the fairy tale time with the time ahead or behind the fairy tale horizon, depending on where we find ourselves at any given moment, Vida Davidović, in a conversation before the premiere, will say: "The point is that the war never ended because the problems left behind in society were not healed so that we could move on. Oedipus was not banished from Thebes; in Bosnia, Oedipus is still alive. That hubris is not completely over, and until that unique ancient cycle is closed, all the wounds arising from it in this world cannot be healed. The bloodshed has not been concluded..."

Mladen Bičanić (*Oslobođenje*, 20th March 2024)